

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/78796>

Please be advised that this information was generated on 2019-12-10 and may be subject to change.

Meer lezen?

Een beladen vlucht. Eindrapport Bijlmer Enquête (Den Haag 1999). Pierre Heijboer, *Doemvlucht. De verzwegen geheimen van de Bijlmerramp* (Utrecht 2002). Carla van Baalen en Peter van Griensven, 'Een beladen enquête: Theo Meijer blikt terug' in: *Jaarboek Parlementaire Geschiedenis* (Den Haag 1999) p. 106-116. Zie ook www.statengeneraaldigitaal.nl/thema_bijlmerramp.html (15 sept. 2009).

1995 – De val van Srebrenica

Eind maart 1993 werd ter aflossing van een Canadees VN-bataljon een Nederlands VN-bataljon, Dutchbat, naar het Bosnische stadje Srebrenica gestuurd ter bescherming van de moslimbevolking. In juli 1995 zetten de Bosnische Serviërs onder leiding van opperbevelhebber Mladić de aanval in op het stadje dat door de Verenigde Naties tot veilige enclave voor de moslims was verklaard. Dutchbat bleek echter machteloos te zijn en kon niet verhinderen dat de eenheden van Mladić minstens zeventuizend moslimmannen en -jongens afvoerden en vermoordden.

In de nasleep van deze massamoord riepen veel Kamerleden om een parlementaire enquête. De regering voelde echter niets voor een dergelijk onderzoek omdat dit de landmacht voor lange tijd zou verlammen. Uiteindelijk werd besloten een uitgebreid historisch-wetenschappelijk onderzoek te laten verrichten door het NIOD. Als gevolg van de publicatie van het NIOD-onderzoek op 10 april 2002 – het onderzoek had vele jaren in beslag genomen – trad het hele tweede kabinet-Kok af. Premier Kok trok de conclusie dat niet de schuld, maar wel 'de politieke medeverantwoordelijkheid voor de situatie waarin dit kon gebeuren' bij Nederland lag.

Door de val van het kabinet was een inhoudelijk debat met de regering niet goed meer mogelijk. Daarom zou een tijdelijke commissie onder voorzitterschap van Eimert van Middelkoop (CU) vaststellen welke onderwerpen wel voor een parlementair onderzoek in aanmerking kwamen. Op 24 april deed deze commissie de aanbeveling tot een parlementaire enquête naar de gebeurtenissen. De enquêtecommissie onder leiding van het D66-Kamerlid Bert Bakker bracht op 27 januari 2003 verslag uit van haar bevindingen. Zij concludeerde onder meer dat het aftreden van het kabinet-Kok terecht was, maar dat het niet realistisch was individuele politici het drama aan te rekenen. (sv)

Meer lezen?

J.C.H. Blom, P. Romijn e.a., *Srebrenica, een 'veilig' gebied. Reconstructie, achtergronden, gevolgen en analyses van de val van een Safe Area* (Amsterdam 2002). F. Westerman en B. Rijs, *Srebrenica, het zwartste scenario* (Amsterdam 1997).

2001 – Terroristische aanslagen in de Verenigde Staten

In de ochtend van 11 september 2001 werd Amerika opgeschrikt door een reeks terroristische aanslagen. Vier passagiersvliegtuigen werden gekaapt en twee hiervan vlogen kort na elkaar in de Twin Towers van het World Trade Center in New York. Een ander vliegtuig stortte neer op het Pentagon in Washington D.C. en het vierde vliegtuig verongelukte in een veld even buiten Pittsburgh. Bij de aanslagen kwamen bijna drieduizend mensen om het

leven. De leider van de islamitische terroristische organisatie Al Qaida, Osama Bin Laden, werd hiervoor verantwoordelijk gehouden.

In Nederland kwam de ministerraad direct bijeen en werden de veiligheidsmaatregelen aangescherpt. Op 12 september stonden Kamer en kabinet gezamenlijk stil bij de aanslagen. Minister-president Wim Kok (PvdA) sprak zijn medeleven uit met de Amerikanen en zegde tevens steun toe.

Op 7 oktober 2001 vielen de Verenigde Staten Afghanistan binnen op zoek naar Bin Laden. Het heersende talibanregime werd snel verslagen, maar talibanstrijders bleven proberen de macht terug te winnen. Nederland neemt sinds 2001 deel aan de operaties in Afghanistan met diverse gevechts- en wederopbouwmissies. Formeel heeft de regering geen instemming van de Kamer nodig voor het uitzenden van militairen (vgl. grondwet, art. 100), maar zij consulteerde de Kamer wel voor het verkrijgen van voldoende draagvlak op diverse momenten. De parlementariërs stemden telkens in meerderheid in met de missies, maar er was ook kritiek. Minister van Defensie Eimert van Middelkoop (Cv) zei in januari 2009 dat wat hem betrof het na afloop van de laatste missie in 2010 'over en uit is voor Nederland'. Premier Jan Peter Balkenende en minister van Buitenlandse Zaken Maxime Verhagen (beiden CDA) distantieerden zich echter snel van hun collega en hielden daarmee de mogelijkheid open voor een verlenging van de missie. (CB)

Meer lezen?

Greet De Keyser, *De nieuwe kruisvaart. Amerika na 11 september* (Antwerpen en Amsterdam 2002). HTK 2000-2001, p. 6255-6256.

Noten

- 1 De teksten van de vensters zijn van de hand van Anne Bos, Charlotte Brand, Peter van Griensven, Gaard Kets, Marij Leenders, Jan Ramakers, Erie Tanja, Jouke Turpijn, Samuel Vermeulen en Jonn van Zuthem.